

Το έργο ΠΛΟΗΓΙΣ στοχεύει στην ανάπτυξη υπηρεσιών στη Βιβλιοθήκη που θα δίνουν έμφαση τόσο στην δημιουργία, βέλτιστη οργάνωση και διάθεση ηλεκτρονικού περιεχομένου, όσο και στην παροχή πληροφοριακής παιδείας, ώστε να επιτύχει την υποστήριξη των Προγραμμάτων Σπουδών με σύγχρονες μεθόδους, να διευκολύνει το ερευνητικό έργο των χρηστών της, να μειώσει τον κοινωνικό αποκλεισμό από την εκπαίδευση και να υποστηρίξει την εκπαίδευση από απόσταση και την δια βίου μάθηση.

ΠΑΚΕΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΟΥ ΠΛΟΗΓΙΣ

ΠΕ1: Εμπλουτισμός της Συλλογής της Βιβλιοθήκης με Νέο Υλικό

ΠΕ 1.1: Προσκτήσεις Ηλεκτρονικού Υλικού

Η Βιβλιοθήκη θα διατηρήσει την υπάρχουσα συλλογή ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης και θα την εμπλουτίσει περισσότερο με νέο υλικό. Έμφαση θα δοθεί στις online βάσεις δεδομένων και υπηρεσίες που εξασφαλίζουν την άμεση πρόσβαση στο πλήρες κείμενο των πηγών, μειώνουν το κόστος υποστήριξής τους από άποψη εξοπλισμού (servers) και το κόστος διαχείρισής τους και προσφέρουν πιο άμεση και γρήγορη ενημέρωση. Θα συναφθούν συμφωνίες για την απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης στις βάσεις αυτές, ενώ θα επιδιωχτεί η αγορά ελληνικών βιβλίων σε ηλεκτρονική μορφή.

ΠΕ 1.2: Προσκτήσεις Έντυπου & Ο/Α Υλικού

Η Βιβλιοθήκη θα εμπλουτίσει τη συλλογή των κλαδικών μελετών με νέες εκδόσεις ενώ στα πλαίσια του πακέτου εργασίας θα αναπτυχθεί ηλεκτρονικό εκθετήριο νέων προσκτήσεων με τα σημαντικότερα νέα βιβλία που εντάσσονται στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με σκοπό την άμεση ενημέρωση των χρηστών για τις νέες παραλαβές υλικού.

ΠΕ2: Επεξεργασία Ειδικών Συλλογών

ΠΕ 2.1: Διαμόρφωση Ειδικών Συλλογών

Η Βιβλιοθήκη λαμβάνοντας υπόψη την διαφορετική αντιμετώπιση των παραμέτρων ορισμού των συλλογών της που απαιτούσε το νέο αυτοματοποιημένο σύστημα καθώς και τις απαιτήσεις των χρηστών της ως προς τον χρόνο εντοπισμού του υλικού της επανεξέτασε τις τοποθεσίες της και δημιούργησε νέες για να εντάξει τις ειδικές συλλογές της.

Επίσης, στα πλαίσια του πακέτου εργασίας θα δημιουργηθεί ιστοσελίδα για την τεχνική επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης, η οποία θα αποτελέσει ουσιαστικό και χρήσιμο εργαλείο πληροφόρησης για τους βιβλιοθηκονόμους.

ΠΕ 2.2: Επεξεργασία Υλικού Μουσικής

Θα γίνει η επεξεργασία μουσικού υλικού (βιβλία, παρτιτούρες, CDs, κασέτες ήχου, δίσκοι βινυλίου) που παραχωρήθηκε στη Βιβλιοθήκη από δωρεές και αγορές μέσω προγραμμάτων του ΕΠΕΑΕΚ Ι, με βάση τα διεθνή πρότυπα και σκοπό την υποστήριξη του νέου Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου. Επίσης, στα πλαίσια του πακέτου εργασίας θα προδιαγραφούν τοπικές πολιτικές που θα υιοθετήσει και θα ακολουθεί η Βιβλιοθήκη.

ΠΕ 2.3: Επεξεργασία Υλικού σε Γραφές της Αν. Ευρώπης & Δυτ. Ασίας

Θα γίνει η επεξεργασία υλικού της Βιβλιοθήκης σε γραφές της Αν. Ευρώπης & Δυτ. Ασίας (Γλώσσικη κάλυψη: Ρώσικη, Βουλγάρικη, Ουκρανική, Πολωνική, Τσέχικη, Γιουγκοσλάβικη, Σέρβικη, Ρουμάνικη, Τούρκικη). Το υλικό αυτό παραχωρήθηκε στη Βιβλιοθήκη από το νεοσύστατο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου, το οποίο για την ανάπτυξή του χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ Ι. Για την επεξεργασία του υλικού θα ακολουθηθούν τα διεθνή πρότυπα και θα προδιαγραφούν οι τοπικές πολιτικές που θα υιοθετήσει και θα ακολουθεί η Βιβλιοθήκη.

ΠΕ 2.4: Ανάπτυξη Βάσης Εγγραφών Καθιερωμένων Όρων

Η ανάπτυξη βάσης εγγραφών καθιερωμένων όρων είναι πρωταρχικής σημασίας για την αξιοπιστία στην οργάνωση της πληροφορίας που προσφέρεται μέσω ενός δομημένου αυτοματοποιημένου καταλόγου. Η βάση δεδομένων με εγγραφές καθιερωμένων όρων θα εξασφαλίσει την ομοιομορφία και την αξιοπιστία στην αναζήτηση και ανάκτηση του υλικού και την υψηλή ποιότητα του ηλεκτρονικού καταλόγου της Βιβλιοθήκης. Για τις υφιστάμενες βιβλιογραφικές εγγραφές θα αναπτυχθούν εγγραφές καθιερωμένων όρων αναδρομικά, ενώ

για τις τρέχουσες προσκτήσεις της Βιβλιοθήκης θα αναπτύσσονται εκ νέου. Θα ερευνηθεί σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ο καταλληλότερος τρόπος ανάπτυξης εγγραφών καθιερωμένων όρων (αναλυτικές, συνοπτικές εγγραφές, κλπ.).

ΠΕ 2.5: Επεξεργασία Υλικού από Δωρεές

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης από το 1999 και μετά έχει εμπλουτισθεί με μια σημαντική δωρεά. Πρόκειται για τη δωρεά ολόκληρης της συλλογής της Βιβλιοθήκης του ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ. - Παραρτήματος της Θεσσαλονίκης που σταμάτησε να λειτουργεί από το 1999. Η ενσωμάτωση της δωρεάς αυτής στη συλλογή της Βιβλιοθήκης θα συνεισφέρει κατά πολύ στην κάλυψη των αναγκών της κοινότητας του Πανεπιστημίου και θα εμπλουτίσει τη συλλογή με μοναδικό σε πολλές περιπτώσεις υλικό. Το υλικό αυτό θα αξιολογηθεί ως προς τη φυσική κατάσταση και τη συνάφεια του με τα γνωστικά αντικείμενα που καλύπτει η Βιβλιοθήκη και στη συνέχεια θα γίνει η επεξεργασία του υλικού που επιλέχθηκε, ενώ το υλικό που απορρίφθηκε, θα δωριστεί εκ νέου σε ενδιαφερόμενους φορείς ή θα αποσυρθεί.

ΠΕ3: Ηλεκτρονικός Διαδανεισμός

Η Βιβλιοθήκη θα βελτιώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών διαδανεισμού, προωθώντας την ηλεκτρονική υποβολή αιτημάτων και σχεδιάζοντας ολοκληρωμένη υπηρεσία παράδοσης των τεκμηρίων σε ψηφιακή μορφή. Μ' αυτόν τον τρόπο θα επιτευχθεί η σημαντική μείωση του μέσου χρόνου ικανοποίησης των αιτημάτων διαδανεισμού για τον τελικό χρήστη και η δυνατότητα άμεσης και ευέλικτης υποβολής αιτημάτων και παραλαβής τεκμηρίων από απόσταση.

ΠΕ4: Διάθεση Ελληνικού Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

ΠΕ 4.1: Πιλοτική Ψηφιοποίηση Ελληνικών Επιστημονικών & Επαγγελματικών Περιοδικών

Στα πλαίσια αυτού του πακέτου εργασίας η Βιβλιοθήκη θα υλοποιήσει πιλοτικά ψηφιοποίηση (αναδρομική ή/και τρέχουσα) επιστημονικών και επαγγελματικών ελληνικών περιοδικών της Βιβλιοθήκης, αρχειοθέτησή τους σε κατάλληλη ηλεκτρονική μορφή και διάθεσή τους για τοπική ή/και απομακρυσμένη χρήση μέσω του διαδικτύου. Στόχος θα είναι η αντιμετώπιση της έλλειψης διαθέσιμων ελληνικών περιοδικών σε ηλεκτρονική μορφή, η βελτίωση της πρόσβασης σε ελληνικές πηγές πληροφόρησης και κατά συνέπεια, η ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των επιστημόνων και επαγγελματιών και η προώθηση της ελληνικής επιστημονικής και επαγγελματικής πνευματικής παραγωγής.

ΠΕ 4.2: Ηλεκτρονική Καταχώρηση Γκρίζας Βιβλιογραφίας

Για την αξιοποίηση πολύτιμου ανέκδοτου υλικού που παράγεται από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας η Βιβλιοθήκη θα αποκτήσει, εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία σχετικό λογισμικό καταχώρησης γκρίζας βιβλιογραφίας. Θα εντοπιστεί, συγκεντρωθεί και επιλεγεί το καταλληλότερο υλικό (υλικό που ήδη διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή). Θα επιτευχθεί επικοινωνία με τους δικαιούχους των πνευματικών δικαιωμάτων για εξασφάλιση αδείας για εισαγωγή του/των έργου/ων τους στη βάση δεδομένων και τέλος, θα καταχωρηθεί το υλικό στη βάση δεδομένων, θα αρχειοθετηθεί και θα ευρετηριαστεί. Η βάση δεδομένων θα εμπλουτίζεται συνέχεια με τυχόν νέο υλικό.

ΠΕ5: Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Πληροφόρησης

ΠΕ 5.1: Υπηρεσία Online Πληροφόρησης

Με την προοπτική προσφοράς οργανωμένης υπηρεσίας online πληροφόρησης, στα πλαίσια του έργου θα αναπτυχθεί από τη Βιβλιοθήκη ιστοσελίδα για τις υπηρεσίες πληροφόρησης. Θα επανασχεδιαστεί η φόρμα online υποβολής πληροφοριακών ερωτήσεων έτσι ώστε να λειτουργεί ως εργαλείο πληροφοριακής συνέντευξη, ενώ θα εκπονηθεί κανονισμός λειτουργίας της υπηρεσίας online πληροφόρησης (υποχρέωση απάντησης σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, καθορισμός δικαιωμάτων χρήσης της υπηρεσίας κλπ.). Επίσης, θα ενημερωθεί και εμπλουτιστεί τόσο η υπάρχουσα βάση δεδομένων της ανάλυσης (course analysis) του προγράμματος σπουδών του Πανεπιστημίου με τα νέα μαθήματα, όσο και η ιστοσελίδα της Ηλεκτρονικής Ξενάγησης στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με τις νέες προσθήκες σε υλικό σε συνάρτηση με το τρέχον περιεχόμενο των μαθημάτων (ιδιαίτερα των νέων Τμημάτων του Πανεπιστημίου).

ΠΕ 5.2: Ανάπτυξη Θεματικών Πυλών Πληροφόρησης

Στα πλαίσια του Πακέτου εργασίας η Βιβλιοθήκη θα διαμορφώσει θεματικές πύλες πληροφόρησης για τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο οι οποίες θα αποτελέσουν σημαντικά εργαλεία πρόσβασης στις ηλεκτρονικές και άλλες πηγές πληροφόρησης τόσο της Βιβλιοθήκης όσο και σε άλλες που διατίθενται ελεύθερα μέσω του Διαδικτύου, προβλέποντας τις ανάγκες των χρηστών, κατευθύνοντάς τους στις πιο κατάλληλες και αξιόπιστες πηγές και εξασφαλίζοντας γρήγορη και άμεση πληροφόρηση σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

Επίσης, θα γίνει προσπάθεια συνεργασίας με άλλες βιβλιοθήκες στην ανάπτυξη θεματικών πυλών σε γνωστικά αντικείμενα που είναι δυνατόν να ενδιαφέρουν περισσότερα του ενός ιδρύματα. Με στόχο την οργανωμένη κάλυψη των πηγών πληροφόρησης για μια μεγάλη επιστημονική κατηγορία, αυτή των Κοινωνικών Επιστημών, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας θα συνεργαστεί με τις βιβλιοθήκες του ΤΕΙ Αθήνας, του Οικονομικού Πανεπιστημίου, του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, του Πανεπιστημίου Πειραιά και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) για την ανάπτυξη κεντρικής θεματικής πύλης. Στο συνεργατικό αυτό σχήμα, η Βιβλιοθήκη θα συμβάλει με την ανάπτυξη επιμέρους θεματικής πύλης πρόσβασης για την επιστήμη του Μάνατζμεντ.

ΠΕ6: Υπηρεσίες σε Άτομα με Αναπηρίες

ΠΕ 6.1: Αναβάθμιση των Υπηρεσιών για Άτομα με Αναπηρίες

Στόχος αυτού του πακέτου εργασίας είναι η προσφορά υπηρεσιών βιβλιοθήκης σε φοιτητές του Πανεπιστημίου με αναπηρίες. Αρχικά θα διαμορφωθεί ένας επιπλέον σταθμός εργασίας που θα απευθύνεται κυρίως σε μερικώς βλέποντα άτομα. Στο σταθμό αυτό θα εγκατασταθεί ειδικό λογισμικό και εξοπλισμός που θα καθιστούν δυνατή τη χρήση του τόσο από άτομα με μειωμένη όραση όσο και από άτομα με πλήρη τυφλότητα. Με βάση τον υφιστάμενο και προβλεπόμενο εξοπλισμό της Βιβλιοθήκης θα γίνει μελέτη σκοπιμότητας και εφαρμογής για την επιλογή των κατάλληλων συστημάτων για την υποστήριξη ατόμων με άλλη φύση αναπηρίας.

ΠΕ 6.2: Προσφορά Ελληνικού Ηλεκτρονικού Περιεχομένου σε Άτομα με Προβλήματα Όρασης

Στα πλαίσια του πακέτου εργασίας θα γίνει πιλοτική προσπάθεια απόκτησης της ηλεκτρονικής μορφής των διδακτικών εγχειριδίων των φοιτητών απευθείας από τους εκδότες και όταν αυτό είναι ανέφικτο, ψηφιοποίησης των εγχειριδίων τοπικά. Προτεραιότητα θα δοθεί στα εγχειρίδια της δωρεάν διανομής.

ΠΕ 6.3: Ειδική Χαρτογράφηση του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Στόχος του πακέτου εργασίας θα είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων με προβλήματα όρασης στους βασικούς κοινόχρηστους χώρους του ισογείου και στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Με την πιλοτική αυτή εφαρμογή χαρτογράφησης των χώρων του ισογείου του Πανεπιστημίου θα:

- Διευκολυνθεί ο προσανατολισμός των τυφλών ατόμων στο εσωτερικό του κτιρίου.
- Επιτευχθεί η πληροφόρηση και γνωριμία των ατόμων με προβλήματα όρασης με τους χώρους του Πανεπιστημίου και η απόκτηση μιας συνολικής νοητικής εικόνας του κτιρίου.
- Διευκολυνθεί η κυκλοφορία των ατόμων με προβλήματα όρασης στους χώρους του κτιρίου.

ΠΕ7: Εκπαιδευτικά Προγράμματα της Βιβλιοθήκης

ΠΕ 7.1: Πρόγραμμα Πληροφοριακής Παιδείας

Η Βιβλιοθήκη θα εφαρμόσει πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας το οποίο θα απευθύνεται στους χρήστες της Βιβλιοθήκης στοχεύοντας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική χρήση της πληροφοριακής τεχνολογίας και των πληροφοριακών πηγών και κυρίως στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης πάνω στην ίδια τη φύση της πληροφορίας και του τεχνολογικού, κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου διακίνησής της.

ΠΕ 7.2: Πρόγραμμα Υποστήριξης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων

Η Βιβλιοθήκη θα εφαρμόσει πρόγραμμα υποστήριξης ηλεκτρονικών μαθημάτων το οποίο θα απευθύνεται στους προπτυχιακούς φοιτητές του Ιδρύματος και θα λειτουργεί

συμπληρωματικά στις παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας οργανώνοντας μαθησιακές δραστηριότητες που οι φοιτητές θα επιτελούν ατομικά ή συνεργατικά. Για τη δημιουργία του προγράμματος θα χρησιμοποιηθεί ειδικό λογισμικό το οποίο θα λειτουργεί ως ένα kit για την δημιουργία online μαθημάτων, δίνοντας την δυνατότητα στον διδάσκοντα να δημιουργεί τον ιστότοπο του μαθήματός του, αναρτώντας το πρόγραμμα του μαθήματος, θέματα συζήτησης, τεστ, ιστοβιβλιογραφία, ενεργό σύνδεσμο με το ψηφιοποιημένο κρατημένο υλικό κλπ.

Στα πλαίσια του πακέτου εργασίας και με στόχο την βελτίωση της πρόσβασης στη συλλογή κρατημένου υλικού η Βιβλιοθήκη θα ψηφιοποιήσει διαθέτοντας στους φοιτητές τα τεκμήρια της συλλογής σε ηλεκτρονική μορφή, προσφέροντας έτσι άμεση πρόσβαση 24 ώρες το 24ωρο στο κρατημένο υλικό, καταργώντας την αναμονή στα φωτοτυπικά μηχανήματα, μηδενίζοντας το κόστος συντήρησης σε σχέση με το φωτοτυπημένο υλικό και διευκολύνοντας την από απόσταση εκπαίδευση.

ΠΕ 7.3: Προσφερόμενο Πρόγρ. Εκπαίδευσης Προσωπ. Βιβλιοθηκών στην Προσφορά Υπηρεσιών σε Άτομα με Προβλήματα Όρασης

Στα πλαίσια υλοποίησης του ευρωπαϊκού έργου ACCELERATE η Βιβλιοθήκη απέκτησε αξιολογη εμπειρία σε θέματα προσφοράς υπηρεσιών σε άτομα με προβλήματα όρασης. Με στόχο τη μεταφορά της εμπειρίας αυτής και τη διευκόλυνση άλλων βιβλιοθηκών στην οργάνωση υπηρεσιών για άτομα με προβλήματα όρασης, η Βιβλιοθήκη θα διοργανώσει σεμινάριο εκπαίδευσης του προσωπικού των ενδιαφερόμενων βιβλιοθηκών στη χρήση του ειδικού σταθμού εργασίας και στην προσφορά υπηρεσιών σε άτομα με προβλήματα όρασης.

ΠΕ 7.4: Προσφερόμενο Πρόγρ. Εκπαίδευσης Χρηστών με Προβλήματα Όρασης

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας σε συνεργασία με άλλες ενδιαφερόμενες βιβλιοθήκες θα προσφέρει αρχικό πρόγραμμα εκπαίδευσης των σπουδαστών -και άλλων ατόμων- με προβλήματα όρασης στη χρήση του ειδικού σταθμού εργασίας και των πηγών πληροφόρησης.

ΠΕ 7.5: Πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης του Προσωπικού της Βιβλιοθήκης

Η Βιβλιοθήκη θα εφαρμόσει πρόγραμμα εκπαίδευσης του προσωπικού της Βιβλιοθήκης το οποίο θα αφορά στην συνεχή επιμόρφωση και κατάρτιση του προσωπικού της Βιβλιοθήκης στους τομείς της σύγχρονης τεχνολογίας και της πληροφόρησης με τη συμμετοχή τους σε σχετικά ταχύρυθμα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και συνέδρια, διατηρώντας έτσι υψηλό το επίπεδο εξειδίκευσης του προσωπικού και εξασφαλίζοντας υψηλή ποιότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες.

ΠΕ8: Διάδοση των Αποτελεσμάτων του Έργου

Στα πλαίσια του πακέτου εργασίας η Βιβλιοθήκη θα επιδιώξει την ενημέρωση του κοινού για το σύγχρονο ρόλο της και θα συμβάλλει στη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου τόσο εντός του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, όσο και στην ευρύτερη κοινότητα διοργανώνοντας ημερίδες, παράγοντας φυλλάδια προώθησης των υπηρεσιών και των επιτευγμάτων της, προβώντας σε ανακοινώσεις στον έντυπο ή/και ηλεκτρονικό τύπο για προώθηση των αποτελεσμάτων του έργου και των νέων υπηρεσιών που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου.